

এডিটোৱিয়েল

মৈগী খাজনা

মমাকী চাই কয়া অমদগী মণিপুৰদা পৰাৱ সপ্ৰাইগী চাং অসি য়াৱ্না কা হেমা নেমথনা মীয়ামদা ফংহুন্দুনা লাকখি। মণিপুৰদা পায়খংপা লোভাক প্ৰোজেক্ট হায়না। খঙনৱিৰা পৰাৱ সপ্ৰাই প্ৰোজেক্ট অসিনা পুথোক্লিৰা মৈগী চাং অসি মণিপুৰদা থুংলিৰা মৈগী চাকথুং অদুনা দিমান্দা লৈৱিৰা মৈগী চাং অসি স্তনা পীৰা কোমদে হায়বসি মীয়াৱ্না হেমা খঙনদুনা লাক্ষণা অমসুং মৰী লৈনবা দিপাৰ্টমেণ্টসু য়াৱ্না ৰাফম অমনি। নেসনেল ফ্ৰিমশিংগী মখাদা ৰুৱেল পৰাৱ সপ্ৰাই প্ৰোজেক্টকী মখাদা থুংলিৰা লৈৰা যুমথোং খুদিমেক মৈ ফংহুৱবা লৌখংখিৰা থোৱাদেসু হৌজিকমক ওইৱিৰা পৰাৱ সপ্ৰাইগী অৱাংপা অসিনা মৱম ওইৱগা থুমথোং খুদিমেক্তা য়ামত্ৰবদা ইলেক্ট্ৰিকী বৰ অমা মৈ থাৱবা পীৰা হায়বসি ভুমগদৰা মাদে, ভুমফমসু থোভে। মসিগী মৱমদি নোমদা পুং ২০ যুমথোং খুদিমৈ মৈ ফংহুৱগনি হায়না। চাওথোৱা হায়ব্ৰবসু ভুসি ফাওবদি মণিপুৰগী কাচিন কোইয়ামক নংত্ৰবসু গ্ৰেটৰ ইফাল ইৱিৱাদা লৈৱিৰা যুমথোংখিগী অয়াৱা শৰুজ্ঞা নোমদা পুং ২০ তাদনা মৈ ফংবা ইমুং অমা থিৰা ৰাগনি। প্ৰিণ্টেট সিস্টেম ইষ্ট্ৰেক্টুৱাল তৌবল পৰাৱ সপ্ৰাইগী সিস্টেম অসি চংনত্ৰবা ইফালগী ময়োলদা লৈৱিৰা পাউনা বজাৱ অমসুং থপাল বজাৱনচিৰা কেথেলশিংগী মনুংবা লৈৱিৰা পৰাৱ কঙ্কুমৰশিৎনিন্দু হায়ৱিৰা পুংশিং অসিদগী হেমা হায়বদি পুং ২০ দগী মৈ ফংহুৱ হায়না। লৌবা তৱবসু য়াৱ্না তোৱনা সপ্ৰাই ফেল্লৱৰ কয়া অমা অদুমক কঙ্কুমৰশিৎনো মায়োৱ্ৱিৰ হায়বসিৰদি ইংথো শেংলোব অমসুং কৰকিংঙাই লৈত্ৰবা ৰাফম অমা ওইগনি। মসিদগী উৱিৰদি মাংজোননা মৈ লৈৰা গুৱা মীওইশিং অদুবুনা পাৰ্কেষ্ট কঙ্কুমৰ ওইনা লৌবা অমসুং অশেৰা সিটিজেন অমা ওইনা লৌৱগা অতোৱা মফমশিৎনো লৈৱিৰা শেছোং ৰাংপা অমসুং লাইৱৰা মীওইশিংদা কা হেমা ৰাহুৱবগী মওদা মৈ ফংহুৱবগী থৌওং অমা চথৱতা হায়বসি য়াৱ্না তোৱনা মীয়াৱ্না হুৱেৱিৰা ৰাফম অমা ওইৱবনি। পোলিটিকেল পাৰ্টিশিংগী মৱত্ৰসু ওপোজিসন পাৰ্টিগী লুচিৰা কয়না ট্ৰেন্সিগী পৰাৱ সপ্ৰাই সিস্টেম অসি ইনাক কোৱাক খুনবশিং খঙগী ওইনা মৈ পীনবা লৈৰা দিপাৰ্টমেণ্ট অমঙম লৌনৱি। ভি আই পি অমসুং ভি ভি আই পি লাইন হায়না মৈ মুংপা যাদে হায়না খঙদেৱৰা মীওইশিংগী যুমশিং অমসুং মদুদা লৈৱিৰা মৰুওইৰা মীশকশিং অদুনা ফংহুৱবনি হায়না। লৈৱিৰা অমসুং ভিলিৰা লাইনশিং অসিসু ভি আই পি নতৰা মীওই কয়না শত্ৰুগা অদুমক শীজিগৈ হায়বসি মীয়াৱ্না ইখঙ খঙনৈ। মসিদগী শক্তি লৈৰা শেল পাৰাৰা মশাগী লুপা লৈৰা ইমুং গুতা ওইবনি। ভি আই পি নংত্ৰবসু মদুদী থুদোচাৰা অদুম লৌনে। মসিদসু মীচ মীখাই নাইগী মওং অমা অদুমক লৈ হায়না উৱি। অসিগুৱা তাগ্ৰা অসিদা পৰাৱ সপ্ৰাইগী সিস্টেম অসি দিপাৰ্টমেণ্ট অসিমক প্ৰাইভেটাইজ তৌৱগা মীয়ামদা সপ্ৰাই দিষ্ট্ৰিবুৱনগী থবক তৌহুৱগনি হায়না। লৌৱকপা সৱকাৱগী ফিৱেপনা মৱম ওইৱগা হৌজিক পৰাৱ তৱিক হায়বদি খাজনগী চাং অসি হেনগৎনা লৌৱগনি হায়বগী খৌশিল অমা লাকপা অসিদা মীয়াৱ্না পেন্দৰা হৌৱজিৰা অসি মমাদেগী চপ চাবা নোমদা পুং ২৪ মৈ ফংহুৱবদি লাইৱদনা নোমদা পুং ৬ হায়বদি নোমদা শৰুৱ ৪ থোকপগী অমা ফাওবা মৈ ফংদনা লৈৱিৰা মীয়াৱ্না খৌহিংবা খৌহিংবাওবগা লৌৱনা খৌহিংবা অসিনা য়ানিন্দৰা ফেংলেকৱকপা হায়বসি মশানা তাবনি। মমাদেসু পৰাৱ সপ্ৰাই নীংথিনা ফংহুৱগদি চপ চাবা থিকম থোকপা শেনফম থিগনি হায়বগী মতশিং মীয়াৱ্না ফেংলেকখিৰা লৈৱবনি। মৱম অসিদগী ট্ৰেট অসিগী কঙ্কুমৰ কয়ানসু মাথোয়গী অতেনবা শেনফমশিং গীথোক্লিৎদবগী মওদা লৈৱিৰসি দিপাৰ্টমেণ্টকী অশোয়বনি হায়বসি অদুমক খঙফম থেজ্ৰবনি। মতম চানা কঙ্কুমৰশিৎনো বিল য়েছোক্লিৰা মীওইশিং ৰাংপদগী অমদি দিপাৰ্টমেণ্টকী থৌ পৃগদৰা ইমপ্ৰোইশিং য়াৱ্না হেমা ৰাংপদগী অমসুং দিপাৰ্টমেণ্টকী ওইনা ফুদ পোজিসন ফণ্ডবগী কঙ্কুমৰশিৎনো মতম চানা থা-থাগী ওইৰা বিলশিং য়েছোক্লিৰা ভুমদবনি হায়বা ৰাফম অমসু দিপাৰ্টমেণ্টকী মায়েকদগী ফোংদোকখিৰা লৈত্ৰবনি। মৱম অসিদগী কঙ্কুমৰ কয়না খাজনা থিদোভদবগী তৌৱিৰা মণিপুৰ সৱকাৱগী শেনফম অসি মশিং য়ামখংলকখিবনি অমসুং লুপা ক্ৰোৱ ক্ৰোৱা খুজিং ওইৱকপনি। হদক সৱকাৱনা পায়খংলিৰা থৌৱাং অসিদা পীনিংলিৰা পাউজেল অসি লিৱ্ৱা মৈ শীজিৱৰা তমসু অমসু শেনফম কা হেমা চাচিং তৌবনবা হোংনৌ হায়না। লৌবা য়াই। অদুবু অসিগুৱা তাগ্ৰা অসি লাক্ষণা ফাওবদা অখঙ অইহ ওইৰা মীয়াম মৱত্ৰগী থৌৱকপা কাঙলুপশিং অদু মাথোয়গী মততা মণিপুৰদা পৰাৱগী সোৱ অসি নেমই অমসুং অলট্ৰনেটিভ এৱেঞ্জমেন্ট অমা ওইনা লৈৱিৰা লোমোখোঙগী হেভি ফুয়েল পৰাৱ প্ৰোজেক্ট অসিনা পুথোকপা গুঙগী চাং অদুগা পৰাৱ সপ্ৰাই পুথোক্লিৰা হোংনত্ৰবা চাচিং তৌৱিৰা শেনফম অদুগা য়েনবনবা কঙ্কুমৰশিৎনো পৰাৱ সপ্ৰাই পীৰা গুঙগী শক্তি লৈৱগসু তৌৱিৰা চাচিং অদু ৰঙিৱৰা হোংনত্ৰবা লৌগদৰা পৰাৱ যুনিট অমগী মমল অদু কা হেমা ৰাংলজবদা মৱম হায়ৱিৰা প্ৰোজেক্ট অসি ফেল ওইৱৰা অমদি মীয়ামগী খন্দনা তুঙগী পোৱম য়েন্দৰা মওদা পায়খংপা প্ৰোজেক্ট অমনি হায়না। লৌবা তাবনি। অদুনা মাংগী চিহ্নদা তৌখিবঙম হদকসু অৱনা এৱিৱাদি মৰুওইনা লৈৱিৰা কঙ্কুমৰশিৎনো অতোৱা থুদোচাৰা অমা পীৰা ওইনা মমাদা লৌখিৰা অমসু কোকখিৰা অহেনবা দিপাৰ্টমেণ্টকী চাচিং অদু য়াদনা কঙ্কুমৰশিৎনো বিলশিং থিদোক্লিৰা হোংনবসু য়াৱ্না হায়বসি য়েংশিনহুৱি। খাজনা হেনগৎলগা মৈ শীজিৱগী চাং হুঙগনি হায়বসি চুমগদৰা মাদে।

এডিটৰদা থাৱকপা চিঠি

ইকায় থুমজিৱা এডিটৰ,

শিৰা গুইবগা মনি

সৱকাৱগী মৱেক-মহাও খৱা থোকপা লৌইশঙশিংদা থবক তৌবা কৰ্মচাৰি নতনা অইত কৰ্মচাৰিশিদি কায়লাসতা পুনৰা যনঙগনি। মিনিটৰ কাওৰা মৱেক-মহাও থোকপা লৌইশঙশিং পামদবগীদমতা ফম থালোক্লিৰ। ইমুং-মনুংগী কোৱৰা। কোৱদৰা হিৎদৰা য়াদবনা তলবতগী হেমা ফৰ্ণিংঙাই লৈতবশিৎনা মহাৱা খৱা ফংজিৱা অদুগী শৰুৱক মঙা-তৱাগী মথঙা খৱা তৌবদা য়াদবা থৌদোক-ৰাথোক কয়া অমসু থেংৱিৱনি। চহী ৩০গী মথঙা পুৰগা-শোংপগা গুৱা-গুৱাবা লোক্লকপনা পেন্সন ফংবা মতমদা তুশিগুৱা শেনফম খৱগা সৱকাৱনা পীথিৰা খৱদুগনা শেদোল শীংদোকপদা শীজিবদা হায়গী ফীভমদা তাৱে।

পেন্সন ফংলৰা মীদি চুই শুমদোকত্ৰবা চুবাগুনি। শিনফমগী মতুং ইয়া মথোং মথুং তেৰুপা মিহৎ মনা শোকপা লাইবক বীৱবিদ থৱায় ফাওবা মাংলিবনি।

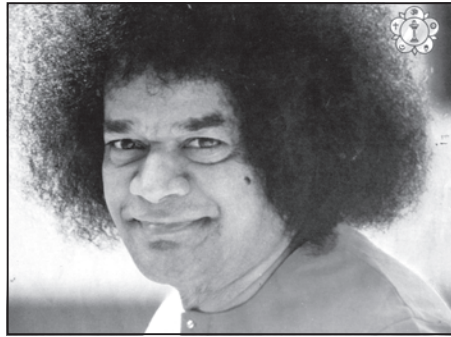
পুন্মক অসিবু মুৱা খৰুৱীৱগা পেন্সনশিৎনা ফংজগদৰা ডি এ। ডি আৱশিং মতম চানা পীথোক্লিৰা শীনবীয়া। ঐথোয়না থংনবা ৰাজাশিংনা ভাৱত সৱকাৱগী পেন্সনৰশিৎনা ডি এ। ডি আৱ পীৰগী চে হেক থোকপা মা-মাগী পেন্সনৰশিৎনা হাৱা পীৰা তাৱে। ঐথোয়গীনা অশোল-অনাদগী শেল মংলগা হৈনবা ওইনা তৌই। চহী য়াৱ্ৱক্লৰা পেন্সনৰশিৎনা মশা লৈৱিঙদা শেংনিংবা চানিংবা মচা-মশু অমদি মৰুপ-মপা পুন্মকী থৌদোক-ৰাথোক্তা খৱদা ওইৱবসু মতে ওইৱৰা অথুৰা মতমদা পীথোকপীয়া। ঐথোয়গী নুংশিৱৰা মীয়ামগীদমতা চেঞ্জৱা কয়া, দিমাং তৌবীৱৰা কয়া ঈশ্বৰগী খুৱা তানখিৰা মশিং বীভমদা লৈত্ৰে। মৱম অদুনা শিৰা গুইবগী মততা পেন্সনৰশিংগী তৌৱিৰা ডি এ। ডি আৱ অথুৰা মতমদা পীথোকপীয়া।

অদোমগী

এন য়াইমা সিংহ

হৈনৌপোক, এন সি ৰোদ (ইফাল ৱেষ্ট)

সত্য সাই বাবা কনানো? : নুংশিবনা পুন্মকী যুফমনি! (৪)

(মমাং শগোলশেনগী মখা....)

মশাদা অমকপা য়াওদবা নুংশিবনা থুমহৎলবা মাথোয়শিং অদুনা য়েংথি-য়েংথিৰা মফম খুদিংদা নুংশিবগী নুংশিৰা গুতা উৰা ফংই। মশাদা য়েৰু-তিংখঙগী ৰাখল্লোদা তাওঁৱৰা মাথোয়শিং অদুদি মফম খুদিংদা য়েৰুৰা গুতা উৰা ফংগনি। মৱম অসিনা, নুংশিৰা অমসুং য়েৰুৰা হায়বসি মফম কদায়দগী লাকপা নত্ৰে। মসি নহাকী অৱেগা লৈতবা ৰাখলগী ঈথিলনি। ঈশ্বৰদি অৱেপনি হোঙৰা লৈতে। কনাবসু য়েৰুৰা ওইগনু, পুন্মকপু নুংশিবু। অত্ৰেগশিবু লান্না লৌগনু। মীওই খৱনা ঈশ্বৰ ফাওবা লান্না খৱি। মসি ঋহিদিগী চাওবা-ফংখিৱৰা পাপি। মৱম অসিনা, অৱনাৰা ৰাখল্লোৱা অসি থালোক্তা, অমগা অমগা নুংশিনদুনা মতম পুৰ্ণা নুঙৰিবা ওইয়। নহাৱা মালেমসিদা হিৎদুনা লৈৱিৰসি নুংশিবখত্ৰনা গুৰুগী শেনবীৱিবনি। নহাক নশামক নুংশিবগী শত্ৰুৱ লালিবনি। নুংশিৰা লৈৰা মফমদা য়েৰু-তিংখঙ চলকপা গুহুই।

৩৮। মালেমদা পুন্সি অসি গুইহাওগুৱা লেগা লৈতবা অৱা-নুঙৰিগী ঈথক ইপোমশিং, মাংবা-তোবা অমসুং অপাৰগী ঈৱেশিং, অপাৰা অমসুং কল্লক মীওইবগী লেগা লৈতবা পাক-চাওৱা মহাসাগৰ অমঙগনি। থুদোখিৰা থল্লৰা ঈপাক অসি লাছোৱকপা অমতা গুইৱৰা পোঙকী থল্লোৱা অমকপা লৈতবা নুংশিবনা থল্লবনি। অৱাংবা থাঙা পোৱৱিৰা মীওইবনা, কায়দবা অনেয়া থাকী থবক তৌদুনা পুন্সি লৈখা

নুংশিৰা লোৱা নাইবনা নুঙৰিগী, শক্তি, মফম শিছুনা গুৱিৰা মঙলনি, ঈশ্বৰদুৱাক্লি।

ঈশ্বৰদি নুংশিবগী মওংদা জীৱ খুদিংদা লৈবনি। অমকপা লৈতবা নুংশিৰা অদুমক ঈশ্বৰনি। মৱম অসিনা, মায়া সংসাৱগী ওইৰা অপাৰশিংনা নুংশিৰা অসিদগী নাথিগনু। মালেমগী ওইৰা নুংশিৰা, অশেংবা নত্ৰে। অশেংবা নুংশিবদি অশাৱগী অশাৱগী থোঙদনি। নুংশিৰা ঈশ্বৰদি নহাকী নুঙদা লৈবনি। ঈশ্বৰ-শত্ৰু

শত্ৰুৱ লালিবনি, নুংশিবগী মওংদা মহাক নহাকী নুঙদা লৈৱিবনি। শেঙলবা ঈশ্বৰগী ওইৰা নুংশিৰা অসিবু নাথিগনু, অচুৰা-অশেংবা ঈচেল অমা ওইহুৱ। লন-থুম অমদি নহাকী হকচাংগী অপাৰগী মখা পোৱা হুৱৰা থাঙা নুংশিববু থংগনু। নুংশিবদি নুংশিবগীদমতনি। থল্লোৱা নুঙদা চেংনা থাগোৱজনা ঈশ্বৰদা থৰুমতনি। ঈশ্বৰগী নুংশিবগী থৌজাল ফংবদা খুদিংমক নহাকী ওইগনি। ঈশ্বৰগী অমকপা লৈতবা নুংশিবগী থোঙদা নহাৱা খুদিংমক ফংবা গুমগনি।

৪০। ঈশ্বৰদি নুংশিবগী শত্ৰুৱ লালিবনি, খুদিংমক নহাকী নুংশিবগী শাফোনি। মওং-মৱিল লৈৰা পোংশক অমগী মতিক মঙন শোহিৎনা লৈ।

লৈশাংথম অচে (মনি)

য়েছোক্লি। নুংশিৰা অসি, সমুদ্ৰদা জহাজ যৌৱিৰশিংগী মায়েক থিন্দুনা তাকপা কম্পাসকী য়েতুমগুনি। নহাৱা কম্পাস অদু মফম অমদুবু থংবসু, য়েতুম অদুনা অৱাং মায়েকখত্ৰা থিন্দুনা। ওদুনা লৈগনি। অসুৱা, নহাকী অপাৰা ৰাখল্লোৱা অমসুং থবক খুদিং ঈশ্বৰগী খত্ৰা ওইগদবনি। ঈশ্বৰদি নঙোদগী লাপা লৈতে। নহাৱা উৱিৰা মফম খুদিংদা ঈশ্বৰ লৈৱিবনি।

৪১। নুংশিৰা কৱিনো? মসিগী মহৌশাগী ওইৰা নিয়ম কৱিনো? মসি কদায়দগী হৌৱকপনা? মীওইৰা জীৱনা নুংশিৰা য়াওদনা হিথাংবা গুৱা? পাউখুদিং- ওইখোভে। অদুনা হায়ৱবনি- “নুংশিৰা ঈশ্বৰনি, নুংশিৰা হিৎউ”। বিশ্বজগৎ অসিগী যুফম ওইৱিৰা নুংশিবগী নিয়ম

নহাৱা খঙবা তাই। নুংশিৰা লৈতনা মালেমদা থৱায় পানবা অমতা লৈৱেই। বিশ্বজগৎ অসিগী নুঙদা মফম শিছুনা শক্তি অমা লৈ। মদুদি অচুৱনি। অচুৱা কৱিনো? অচুৱদি-হৌত্ৰবা, হৌজিক ওইৱিৰা অমসুং লাক্ষণা মতম অমতা লেঙদনা লৈ। অদুনা, ঐথোয়না তত্ৰনা হায়- “অচুৱা ঈশ্বৰনি, নুংশিৰা ঈশ্বৰনি”। অচুৱদি অচুৱনি। মসিগী মওং-মৱিল লৈতে। নুংশিবগী মওং-মৱিল লৈতে। ঈশ্বৰগী ওইৰা নুংশিৰা অসিবু য়োকখংলু। অসিগুৱা নুংশিৰা অসিগী মহৌশাগী ওইৰা নিয়ম নহাৱা খঙৰা গুহুৱদি, থবক যৌৱম খুদিংদা নিবো কাইনিংঙাই ওইদে অমসুং যুফম ওইৱিৰা নুংশিৰা অসিমক জীৱ খুদিংদা লৈৱিবনি। নুংশিবগী মমিংখত্ৰ লৈ অদুগা মওং-মৱিল লৈতে। নুংশিৰা অসিমক নহাৱা মওং-মৱিল লৈৰা অমদা হেজা থল্ল য়াই।

৪২। নুংশিৰা লৈতবা কনাসু লৈতে। গুসি মালেম পৃথিৱীদিদা অমগা অমগা ৰাখল্লোৱা থেৱিৰা, খংনৱিৰা, লান তৌৱিৰা খুদিং, মীওইবগী থল্লোৱা নুংশিৰা ঈচেলনা মনিং তল্লো দেববনি। ব্ৰাহ্মণগী অতোৱা মমিদি নুংশিবনি। নুংশিৰা, অয়া, শ্ৰেয়, অহম, ব্ৰাহ্মণ, খুদিংগী অৰ্থ চপ মায়ে। মালেম পৃথিৱীদিদা নুংশিৰা নত্ৰনা কৱিসু উৰা ফংলোৱা। অদুবু ঐথোয়না নুংশিবগী অশেংবা অৰ্থদি খঙদে। নুংশিববু ঐথোয়না মায়াগী পোংশকশিং অমসুং হকচাংগী মৱি লৈনবা খত্ৰা শত্ৰুকই। মসিদি অশেংবা নুংশিৰা নত্ৰে। অশেংবা নুংশিবদি মতম পুৰ্ণদা চুদুদনা লৈৰা অদুনি। মসি ঋহিদিগী মৰুওইবনি। নুংশিৰা অসিমক থাঙবগী যুফমনি। নুংশিৰা কদায়দগী হৌৱকই অমসুং লাকপনা কনাসু খঙদে। ঈশ্বৰগী ওইৰা অমকপা য়াওদবা নুংশিবখত্ৰনা মতম পুৰ্ণগী ওইৰা লেঙদবনি। মৱম অসিনা নহাক নশামক মতম পুৰ্ণদা নুংশিবগী ঈগোৱদা লৈয়। মশাদা নুংশিৰা লৈৱবদি থবক খুদিং পাংথোকপা গুমদনা মদুদী মহয় শোয়দনা ফংগনি। বিশ্বজগৎ অসি নুংশিবগী খুংশেগ্নি অমসুং মালেম পৃথিৱী অসিবু মথৌ নিথিৰা তৌহুৱিবনি। নুংশিবগী হেনবা অথোইৰা ঈশ্বৰ অমা লৈতে। নুংশিৰা য়াওদনা তৌবা থবক খুদিং অৱেগনি। থল্লোৱা-নুঙদা নুংশিববু চেংনা ঈগাংলু। ঈশ্বৰগী অশেংবা মিলেদি নুংশিবনি।

লুহোংবা / শুভ-বিবাহ / পুন্সি-লৈপুন (ফাইৱেন-লমতানা লাকপা পাউজেল অমতুং)

সমাজ অসিদা হিৎলিৰা মীওইৰা পুৰ্ণগী তেঙন-তেঙনবা ইনাং(কলচাৱ) লৈজৈ। অসিগুৱা নাংকী চহনবীশিং অসিদা লুহোংবা হায়বা অসি মহৌশানা ঈশ্বৰনা পীৱক্লৰা থুদোলনি। ঐথোয় মীওইবগী পুন্সিদা পোকপকগী শিবক্লওবগী মনুদা পাংথোকপা থৌৱম অসিগী মনুদা লুহোংবা হায়বসি মৰুওইৰা তৌৱৰা য়াদ্ৰবা থৌৱাং অমনি। মসিনা মীওইৰা সমাজ ওইনা পুন্সিনহনবগী অমতা গুইৱৰা পাঠে অমনি। মীওইৰা ঐথোয়গী ৰাখল অমসুং হকচাংগী মনু-মৌৱ(মৌওৱ)ফলকপা মতমদা ঐথোয় ঐথোয়গী জাতিগী থাঙনবগী অমদি চহনবীশিং মতুইয়া লুহোংবা হায়বা থৌৱম অসি পাংথোক্লি। তশেনা লুহোংবা হায়বা অসিগী নুগী ওইৰা অৰ্থাৎ লুহোংবা হায়বদা নুগা অমদি নুগী অদু য়ুৱানবগী মৰী থল্ল য়াৱে, মাথোয় অনীতগী ওইৰা য়ুম অমা লিৎজুনা দাৰা-নালা শঙে দাকপদা মপা-মপা, মৰী-মতা অমদি সমাজ পুৰ্ণা য়াৱে হায়বনি। মৱম অসি লুহোংবা হায়বদা নুগা অমদি নুগী অদু য়ুৱানবগী মৰী থল্ল য়াৱে, মাথোয় অনীতগী ওইৰা য়ুম অমা লিৎজুনা দাৰা-নালা শঙে দাকপদা মপা-মপা, মৰী-মতা অমদি সমাজ পুৰ্ণা য়াৱে হায়বনি।

লুহোংগদৌৱিৰা ইমুং অনী অমদি লুহোংগদৌৱিৰা নুগা নুগী অদুগী মৱাৱহিগী ওইৰা -ফম নত্ৰে, সমাজ পুৰ্ণগী ৰাফম। মমাংঙগী মতম লাই হাত্তগী হৌনা লুহোংবগী থৌৱম অসিদা তৌৱনকপা থৌৱম পৱেং কয়া লৈজৈ। থৌৱমশিং অদুগী মনুদা ৰাৱেহিগোং, হৈজিগোং। লৈ চহন, লুহোংবগী নুমিৎ অমদি মঙনি চাক্ৰেবনিংবশিং অসিনি। অসুক ফজৰবা নুগা নুগী অনী য়ুৱানগী থৌৱম, মীয়াম পুৰ্ণা খঙৰা য়াৱৰা অমদি য়ুম পাল্ল হায়বনবগী প্ৰান ওইৰা য়াৱৰা থৌৱম পৱেংশিং অসিবু হৌজিকী মীৱোলদা লৈৱিৰা মীওইৰা ঐথোয়না অৱনাৰা লগ্গিদা হায়বদি অৱ-অৱাক, অকে-অমৌ অমদি অউপোক্তা মন্ত্ৰিক্লবিদ লানগনি। হৌজিকী তমদা লুহোংবা অমদা লুহোংবা পৈশা ময়াম অসিগী খনবনা লাইৱৰা ইমুং, নোমদা লুপা ১০০-২০০ তানবদা ৰাৱৰা ইমুং কয়াদি মচা মশু লুহোংলকখিনি খনবনব মকোক্তা মথুং হাপ্তৱে। পাখং লৈশাৰী কাসু হৌজিক মতমদা চহনৱিৰা লুহোংবগী নমাদা অউপোংকী হিদ্দাৰা অমদি চহনলিৰা পৈশা ময়াম অসিগী খনলুবদা চহীফাওবা হেদোকপা য়াওনৱে। লুহোংবা..... মতমসিগী লুহোংবা অঙকপা হায়বদে ওইৱে। পৈশা য়াৱ্না পাইৱবদি মতমসিদা চহনৱিৰা লুহোংবগী থৌৱমশিং অসি মপুৰ ফনা পাংথোকপদা ফজদবা ওইনৱে। মতমসি মক্ল যুগ হায়বগী মহত্ৰা ধন যুগ(পৈশাগী যুগ) হায়বনা ফৱবজাংনি। পৈশাবু পাইৱবদি থবক পুৰা মাই লৈনো পাৱ্ৰে। মীনসু মণিগৈ, ফজসু হায়নৱে। অদুবু পৈশা য়াওত্ৰবা। পাইৱবদি অমতা য়াৱ্ৰে। মতমসিদা চহনৱিৰা লুহোংবা অসি লাইৱৰা, নোমদা লুপা ১০০-২০০ তানবদা -বা ইমুংদি য়াওৱনু হায়ৱিৱা? হৌজিক চহনৱিৰা লুহোংবগী মওং পৈশা য়াৱ্না-য়াল্লা চহনৱা, চাক্ৰেবগী দখিনাচিৎবগী মৱমদা-সিনেমা, লিলা-দ্ৰামা অমদি সমাজ অসিবু চাওংপা পাৰা লুপ কৱনা মেদিয়গী খুংখাংদা ঐথোয়বু জ্ঞান তানবা পাওতাক কয়া অমদি এৱনেন কয়া পীৱি।

ঐথোয়নসু অৱি উৱি অদুবু ঐথোয়না পাউতকশিং অদুগী শিজিমফম লৈতবা অমদি শীজিৰা হৈতবগী খুম ফলি। মসি ঐথোয় লাইশু খঙবগী খুমনি। ঐথোয়গী হৈৱবাক ইৱমদম মণিপুৰ অসি লাইৱিক হৈৱবগী চাচিং য়াৱে- ইন্দিয়া পুৰ্ণগী ট্ৰে পুৰ্ণা য়েংদাবা মণিপুৰনা তৱাথেই খুৰা পোজিসদা লৈৱি। অদুগা ২০০১গী সেপ্তেম্বৰী মতুইয়া মণিপুৰগী লাইৱিক হৈৱবগী চাং অসি ৬৩.৭৪নি অদুগা ২০১১গী সেপ্তেম্বৰী ৭৯.৬নি। মসিনা তাকপদি ঐথোয়গী ইৱমদম অসিসু লাইৱিক হৈৱবদি পংনোপতি নোপত্ৰে হায়বা য়াই। লাইৱিক হৈৱবসু ঐথোয়গী পুন্সিদা লাইশু হায়বসিসু হিৎদা দৱকাৱ হায়বা থৌৱম অসি পাংথোক্লি। তশেনা লুহোংবা হায়বা অসিগী নুগী ওইৰা অৰ্থাৎ লুহোংবা হায়বদা নুগা অমদি নুগী অদু য়ুৱানবগী মৰী থল্ল য়াৱে, মাথোয় অনীতগী ওইৰা য়ুম অমা লিৎজুনা দাৰা-নালা শঙে দাকপদা মপা-মপা, মৰী-মতা অমদি সমাজ পুৰ্ণা য়াৱে হায়বনি। মৱম অসি লুহোংবা হায়বদা নুগা অমদি নুগী অদু য়ুৱানবগী মৰী থল্ল য়াৱে, মাথোয় অনীতগী ওইৰা য়ুম অমা লিৎজুনা দাৰা-নালা শঙে দাকপদা মপা-মপা, মৰী-মতা অমদি সমাজ পুৰ্ণা য়াৱে হায়বনি।

অদুবু নুগা অদু মতিক চাবা থবক তৌদে অমদি লাইৱি হায়দুনা ফাংক্লৰা, নুগা নুগী মপা মশানা য়ানজৰবা অদুবু জাং থেংনৈ ধৰ্মা মাৱদে হায়দুনা ফাংক্লৰা অমদি কৱিগুৱা লৌন-লৈনখিৰা তৱবসু ইছোক্লপনিংবা..... (২) মীওই অমগা মীওই লুহোংলকখিনি খনবনব মকোক্তা মথুং হাপ্তৱে। পাখং লৈশাৰী কাসু হৌজিক মতমদা চহনৱিৰা লুহোংবগী নমাদা অউপোংকী হিদ্দাৰা অমদি চহনলিৰা পৈশা ময়াম অসিগী খনলুবদা চহীফাওবা হেদোকপা য়াওনৱে। লুহোংবা..... মতমসিগী লুহোংবা অঙকপা হায়বদে ওইৱে। পৈশা য়াৱ্না পাইৱবদি মতমসিদা চহনৱিৰা লুহোংবগী থৌৱমশিং অসি মপুৰ ফনা পাংথোকপদা ফজদবা ওইনৱে। মতমসি মক্ল যুগ হায়বগী মহত্ৰা ধন যুগ(পৈশাগী যুগ) হায়বনা ফৱবজাংনি। পৈশাবু পাইৱবদি থবক পুৰা মাই লৈনো পাৱ্ৰে। মীনসু মণিগৈ, ফজসু হায়নৱে। অদুবু পৈশা য়াওত্ৰবা। পাইৱবদি অমতা য়াৱ্ৰে। মতমসিদা চহনৱিৰা লুহোংবা অসি লাইৱৰা, নোমদা লুপা ১০০-২০০ তানবদা -বা ইমুংদি য়াওৱনু হায়ৱিৱা? হৌজিক চহনৱিৰা লুহোংবগী মওং পৈশা য়াৱ্না-য়াল্লা চহনৱা, চাক্ৰেবগী দখিনাচিৎবগী মৱমদা-সিনেমা, লিলা-দ্ৰামা অমদি সমাজ অসিবু চাওংপা পাৰা লুপ কৱনা মেদিয়গী খুংখাংদা ঐথোয়বু জ্ঞান তানবা পাওতাক কয়া অমদি এৱনেন কয়া পীৱি।

তৌৱনবা মীয়াম হুপ্পা জ্ঞান তামিৱনা হোংনমিৱসি। ৰাৱেহিগোং, হৈজিগোং। লৈ চহন, লুহোংবা নুমিৎ খুম ফলি। মসি ঐথোয় লাইশু খঙবগী খুমনি। ঐথোয়গী হৈৱবাক ইৱমদম মণিপুৰ অসি লাইৱিক হৈৱবগী চাচিং য়াৱে- ইন্দিয়া পুৰ্ণগী ট্ৰে পুৰ্ণা য়েংদাবা মণিপুৰনা তৱাথেই খুৰা পোজিসদা লৈৱি। অদুগা ২০০১গী সেপ্তেম্বৰী মতুইয়া মণিপুৰগী লাইৱিক হৈৱবগী চাং অসি ৬৩.৭৪নি অদুগা ২০১১গী সেপ্তেম্বৰী ৭৯.৬নি। মসিনা তাকপদি ঐথোয়গী ইৱমদম অসিসু লাইৱিক হৈৱবদি পংনোপতি নোপত্ৰে হায়বা য়াই। লাইৱিক হৈৱবসু ঐথোয়গী পুন্সিদা লাইশু হায়বসিসু হিৎদা দৱকাৱ হায়বা থৌৱম অসি পাংথোক্লি। তশেনা লুহোংবা হায়বা অসিগী নুগী ওইৰা অৰ্থাৎ লুহোংবা হায়বদ